

Warszawa, dnia 13 listopada 2014 r.

Poz. 1060

**UCHWAŁA NR 221
RADY MINISTRÓW**

z dnia 4 listopada 2014 r.

w sprawie zatwierdzenia Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Dolnośląskiego

Na podstawie art. 14o ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.¹⁾) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się wynegocjowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz zarząd województwa dolnośląskiego Kontrakt Terytorialny dla Województwa Dolnośląskiego, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Prezes Rady Ministrów: *E. Kopacz*

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 279, poz. 1644, z 2012 r. poz. 1237, z 2013 r. poz. 714 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1146.

Załącznik do uchwały nr 221 Rady Ministrów
z dnia 4 listopada 2014 r. (poz. 1060)

KONTRAKT TERYTORIALNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Działając na podstawie art. 14o ust. 4 w związku z ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, biorąc pod uwagę postanowienia:

1. Uchwały nr 221 Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2014 r. zatwierdzającej wynegocjowany Kontrakt Terytorialny dla Województwa Dolnośląskiego, podjętej na podstawie art. 14o ust. 2 pkt 1 ustawy,
2. Uchwały Zarządu Województwa nr ..... z dnia ..... zatwierdzającej wynegocjowany Kontrakt Terytorialny, podjętej na podstawie art. 14o ust. 3 ustawy,
3. Umowy Partnerstwa, zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 23 maja 2014 r., zwanej dalej „Umową Partnerstwa”,
4. Regionalnego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, zwanego dalej „RPO”,
5. Krajowych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności,
6. Strategii Rozwoju Kraju 2020: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012 r.,
7. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2014 – 2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 13 lipca 2010 r.,
8. Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020 przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 30 kwietnia 2014 r.,
9. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego przyjętej przez Sejmik Województwa w dniu 28 lutego 2013 r.,
10. Komunikatu Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,

oraz przepisy:

11. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”,
12. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289),
13. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470),

14. Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. poz. 1146), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”,
15. Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.),
16. Ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.),
17. Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115),
18. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.),
19. Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

....., Minister Infrastruktury i Rozwoju, zwany dalej „Ministrem”,

oraz

Województwo Dolnośląskie, zwane dalej „Stroną samorządową”, reprezentowane przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają:

....., Marszałek/Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego,

oraz

....., Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego,

zwani łącznie dalej „Stronami”,

zawierają niniejszy Kontrakt Terytorialny, zwany dalej „Kontraktem”.

Biorąc pod uwagę potrzebę koordynacji działań z zakresu polityki rozwoju podejmowanych przez stronę rządową i stronę samorządową w województwach w celu zwiększenia skuteczności i efektywności tych działań oraz efektywności wydatkowania środków publicznych, jak również zaangażowanie środków publicznych, europejskich i krajowych, na działania z zakresu polityki rozwoju, które zgodnie z szacunkami w latach 2014 – 2023 w skali całego kraju może wynieść około 400 mld zł, w tym w Województwie Dolnośląskim może wynieść około 27,9 mld zł,

Strony postanawiają, co następuje:

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Art. 1

[Przedmiot Kontraktu]

1. Przedmiotem Kontraktu jest określenie celów i przedsięwzięć priorytetowych o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju oraz Województwa Dolnośląskiego, zwanego dalej „Województwem”, co do których Strony deklarują współpracę

w ramach realizacji właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz innych instrumentów, z których mogą być finansowane przedsięwzięcia priorytetowe przyczyniające się do osiągnięcia celów Kontraktu.

2. Wysokość, sposób i warunki dofinansowania RPO oraz zasady dotyczące rozwiązywania sporów oraz warunków zmiany Kontraktu związanych z realizacją RPO, zostaną określone w Kontrakcie po zatwierdzeniu RPO przez Komisję Europejską, przy czym:

- 1) Strona samorządowa zapewnia, że RPO będzie realizowane zgodnie z Umową Partnerstwa;
- 2) Strona samorządowa jest odpowiedzialna za zapewnienie wkładu krajowego w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji RPO. Na wkład krajowy składają się środki:
  - a) instytucji zaangażowanych w realizację RPO: instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej,
  - b) innych podmiotów niewymienionych w lit. a, w szczególności beneficjentów RPO;
- 3) Strona rządowa może zapewnić środki budżetu państwa na pokrycie części wkładu krajowego. Wysokość tych środków określa Minister, w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, po zatwierdzeniu RPO przez KE;
- 4) Strona samorządowa zobowiązuje się do stosowania w trakcie realizacji RPO wytycznych, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, oraz ich zmian;
- 5) Strona rządowa zapewnia opracowywanie projektów wytycznych, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, oraz ich zmian, przy poszanowaniu zasady partnerstwa, mając na względzie rolę Strony samorządowej jako instytucji zarządzającej RPO.

Art. 2

[Okres obowiązywania Kontraktu]

1. Kontrakt obowiązuje w latach 2014 – 2023.
2. Skrócenie lub wydłużenie okresu obowiązywania Kontraktu wymaga zgody Stron.

Art. 3

[Źródła finansowania Kontraktu]

1. Źródłami finansowania Kontraktu są w szczególności: środki przeznaczone na realizację właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, budżet państwa, budżet Województwa, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, środki pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, środki państwowych funduszy celowych i inne środki publiczne.
2. W realizację Kontraktu mogą być również zaangażowane środki prywatne, zgodnie z zasadami danego źródła finansowania i właściwymi przepisami.

Art. 4

[Ogólne zasady współpracy]

Strony Kontraktu zobowiązują się do:

- 1) podejmowania w dobrej wierze działań w celu realizacji pełnego zakresu przedmiotowego Kontraktu;
- 2) podejmowania w dobrej wierze działań w celu pozyskania oraz zaangażowania jak najszerszego grona partnerów do realizacji zakresu przedmiotowego Kontraktu;
- 3) przekazywania dokładnych i rzetelnych informacji dotyczących realizacji postanowień Kontraktu.

ROZDZIAŁ 2**CELE ROZWOJOWE I PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWE****Art. 5*****[Cele rozwojowe i deklaracje stron w zakresie ich realizacji]***

1. Strony deklarują wolę współpracy przy realizacji w szczególności następujących celów rozwojowych i kierunków działań na terenie Województwa:

- 1) rozwój gospodarki opartej na wiedzy i wzrost innowacyjności przedsiębiorstw:
  - a) rozwój międzynarodowej współpracy naukowo-badawczej najsilniejszych jednostek naukowych i zespołów badawczych,
  - b) zwiększenie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach w oparciu o wyniki prac badawczo-rozwojowych;
- 2) rozwój infrastruktury transportowej łączącej największe ośrodki miejskie oraz wspieranie ich powiązań z europejskim systemem transportowym oraz z ośrodkami subregionalnymi:
  - a) poprawa sieci dróg zapewniających powiązania zewnętrzne,
  - b) przebudowa odcinków dróg stanowiących wąskie gardła w dostępności regionu, szczególnie w części południowej i częściowo północnej województwa,
  - c) budowa obwodnic miast obciążonych intensywnym ruchem tranzytowym,
  - d) rozbudowa i modernizacja powiązań kolejowych z sąsiednimi województwami,
  - e) poprawa stanu infrastruktury kolejowej umożliwiającej dostęp do lokalnych rynków pracy;
- 3) zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Województwa;
- 4) zapobieganie negatywnym skutkom powodzi;
- 5) lepsze wykorzystanie endogenicznego potencjału przyrodniczego i kulturowego województwa;
- 6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie:
  - a) działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,
  - b) rozwój przedsiębiorczości,
  - c) upowszechnianie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3,
  - d) poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników;
- 7) redukcja poziomu wykluczenia społecznego:
  - a) aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie ubóstwu,
  - b) poprawa dostępu do usług społecznych i inwestycje niezbędne do realizacji usług społecznych i usług aktywnej integracji społecznej,
  - c) rozwój ekonomii społecznej;
- 8) podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie:
  - a) upowszechnienie edukacji przedszkolnej,
  - b) podniesienie jakości kształcenia zawodowego,
  - c) wsparcie edukacji ogólnej w zakresie kompetencji kluczowych dla funkcjonowania na rynku pracy,
  - d) upowszechnienie uczestnictwa osób w uczeniu się przez całe życie w powiązaniu z potrzebami rynku pracy;

- 9) podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia, w szczególności:
  - a) rozwój i racjonalizacja bazy ochrony zdrowia - inwestycje w infrastrukturę podmiotów leczniczych ukierunkowane na specyficzne dla Województwa problemy zdrowotne,
  - b) zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych ukierunkowanych na schorzenia o wysokiej zachorowalności w regionie;
- 10) rozwój miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych;
- 11) kompleksowa rewitalizacja dzielnic i miast o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych na terenie Województwa.

2. Mając na uwadze cele rozwojowe i kierunki działań określone w ust. 1, Strony deklarują, że:

- 1) dla celu rozwój gospodarki opartej na wiedzy i wzrost innowacyjności przedsiębiorstw:
  - a) w zakresie uzupełniania bazy niezbędnej infrastruktury B+R w jednostkach naukowych przy uwzględnieniu istniejącego potencjału:
    - Strona rządowa będzie dążyć do realizacji przedsięwzięć wskazanych na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, zwanej dalej „PMDIB”, wyłonionych w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, w ramach dostępnych środków finansowych, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji,
    - Strona samorządowa będzie dążyć do realizacji w ramach RPO przedsięwzięć uzgodnionych w Kontrakcie, wskazanych na PMDIB lub innych uzgodnionych przez Strony, w ramach dostępnych środków finansowych, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji,
  - b) w zakresie wspierania regionalnych agend naukowo-badawczych opartych na regionalnych inteligentnych specjalizacjach i wynikających z nich projektów prowadzonych przez jednostki naukowe i konsorcja jednostek naukowych z przedsiębiorcami, w którym liderem jest jednostka naukowa:
    - Strona rządowa w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, może przeznaczyć środki na projekty realizowane w ramach regionalnych agend naukowo-badawczych,
    - Strona samorządowa może zgłosić propozycję regionalnej agendy naukowo-badawczej, samodzielnie lub wspólnie z innymi województwami, w ramach której będą realizowane projekty badawcze w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności,
    - Strona rządowa dokona wyboru regionalnych agend naukowo-badawczych spośród propozycji zgłoszonych w tym zakresie przez województwa, w tym Województwo Dolnośląskie,
    - w ramach wybranych przez Stronę rządową regionalnych agend naukowo-badawczych, w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, w trybie konkursowym wyłaniane będą projekty badawcze, w których liderem (koordynatorem) będzie podmiot z województwa objętego regionalną agendą naukowo-badawczą;
- 2) dla celu rozwój infrastruktury łączącej największe ośrodki miejskie oraz wspieranie ich powiązań z europejskim systemem transportowym oraz z ośrodkami subregionalnymi:

- a) Strona rządowa będzie dążyć do realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury transportowej zgodnie z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 r., zwanym dalej „DI”, Programem Budowy Dróg Krajowych, zwanym dalej „PBDK” lub Wieloletnim Programem Inwestycji Kolejowych, zwanym dalej „WPIK”, w ramach dostępnych środków finansowych, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji,
  - b) Strona samorządowa będzie dążyć do realizacji inwestycji w zakresie dróg wojewódzkich zgodnie z opracowanym planem inwestycyjnym w ramach warunkowości *ex-ante* do RPO, na zasadach określonych w Umowie Partnerstwa, w ramach dostępnych środków finansowych, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji,
  - c) Strony podejmą starania na rzecz uzyskania dodatkowych środków innych niż źródła dostępne w ramach właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności na finansowanie inwestycji transportowych,
  - d) Strona rządowa podejmie starania na rzecz kontynuacji finansowego wsparcia inwestycji na drogach lokalnych na zasadach określonych dla właściwych źródeł finansowania, pod warunkiem dostępności środków finansowych w ramach tych źródeł;
- 3) dla celu zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Województwa:
- a) Strona rządowa zidentyfikuje najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury energetycznej w Project pipeline dla sektora energetyki,
  - b) Strona rządowa będzie dążyć, w ramach dostępnych środków finansowych w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, do zapewnienia wsparcia finansowego dla projektów zidentyfikowanych w Project pipeline dla sektora energetyki, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji,
  - c) Strona rządowa dokona wyboru projektów spośród inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej ujętych w Project pipeline dla sektora energetyki na zasadach przewidzianych we właściwym krajowym programie operacyjnym na lata 2014 – 2020, służącym realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności,
  - d) Strona samorządowa będzie dążyć do zapewnienia w ramach dostępnych środków finansowych w ramach RPO wsparcia finansowe dla projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii, pod warunkiem, że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji;
- 4) dla celu zapobieganie negatywnym skutkom powodzi:
- a) Strony zapewnią, że ewentualne inwestycje związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym będą wynikać z tzw. „masterplanów”, stanowiących uzupełnienie planów gospodarowania wodami do czasu ich aktualizacji w 2015 r., a po 2015 r. – ze zaktualizowanych planów gospodarowania wodami, zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275), tzw. Ramową Dyrektywą Wodną, zwaną dalej „RDW”,
  - b) Strony zapewnią, że ewentualne inwestycje związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym będą uwzględniać opracowane mapy zagrożeń i mapy ryzyka powodziowego oraz będą spójne z planami zarządzania ryzykiem powodziowym, zgodnie z dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27),

- c) Strony podejmą starania w celu zapewnienia wsparcia finansowego dla inwestycji związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym w ramach dostępnych środków finansowych, pod warunkiem że zostaną spełnione wszystkie wymagania formalnoprawne niezbędne do realizacji tych inwestycji, odpowiednio w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, i właściwego RPO;
- 5) dla celu lepsze wykorzystanie endogenicznego potencjału przyrodniczego i kulturowego województwa:
- a) Strony podejmą działania na rzecz uzyskania dodatkowych środków z innych źródeł niż źródła dostępne w ramach właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności na finansowanie inwestycji w kulturę i dziedzictwo narodowe i regionalne,
- b) Strona rządowa podejmie starania na rzecz kontynuacji finansowego wsparcia inwestycji z zakresu kultury, w szczególności ochrony zabytków, na zasadach określonych dla właściwych źródeł finansowania, pod warunkiem dostępności środków finansowych w ramach tych źródeł;
- 6) dla celu zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie:
- a) Strona rządowa podejmie starania w celu realizacji i dofinansowania w ramach dostępnych środków finansowych w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, działań w Województwie w obszarze aktywizacji zawodowej osób młodych do ukończenia 29. roku życia, które pozostają bez pracy lub poszukują zatrudnienia. Działania te będą realizowane na podstawie odrębnego porozumienia zawartego pomiędzy instytucją zarządzającą tym programem a Wojewódzkim Urzędem Pracy we Wrocławiu, który będzie pełnił rolę instytucji pośredniczącej w ramach tego programu. W porozumieniu tym zostaną określone szczegółowe zasady realizacji działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób młodych do ukończenia 29. roku życia, które pozostają bez pracy lub poszukują zatrudnienia, oraz wysokość środków przeznaczonych na ten cel,
- b) Strona samorządowa zobowiązuje się, że w ramach dostępnych środków finansowych w ramach RPO:
- działania w zakresie aktywizacji zawodowej objęte wsparciem finansowym będą uwzględniać specyfikę wewnątrzregionalną,
  - preferowane będą grupy docelowe znajdujące się w szczególnej sytuacji na regionalnym rynku pracy,
  - działania objęte wsparciem finansowym będą dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektów,
  - wsparcie finansowe będzie obejmować instrumenty i usługi rynku pracy wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz inne instrumenty i usługi rynku pracy, które przyczyniają się do aktywizacji zawodowej,
  - wsparcie finansowe będzie obejmować aktywizację zawodową osób opiekujących się dziećmi do 3. roku życia,
  - wsparcie finansowe w zakresie przystosowania pracowników i przedsiębiorstw do zmian będzie realizowane zgodnie z podejściem popytowym oraz będzie skierowane wyłącznie do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw;
- 7) dla celu redukcja poziomu wykluczenia społecznego:
- a) Strona rządowa zobowiązuje się, że w ramach dostępnych środków finansowych w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, wsparciem finansowym w formie instrumentów finansowych, o których mowa w rozporządzeniu nr 1303/2013, zostaną objęte podmioty ekonomii społecznej w Województwie,
- b) Strona samorządowa zobowiązuje się, że w ramach dostępnych środków finansowych w ramach RPO :
- wsparcie finansowe działań na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluceniem społecznym będzie ukierunkowane na ich aktywizację społeczno-zawodową, a także reintegrację

i rehabilitację społeczno-zawodową i będzie odbywać się z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym czy zdrowotnym,

- wsparcie finansowe działań na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym będzie zindywidualizowane i kompleksowe,
- wsparcie finansowe będzie skoncentrowane na współpracy publicznych i niepublicznych służb oraz integrowaniu oferowanych przez nie usług,
- wsparcie finansowe będzie skoncentrowane na procesie deinstytucjonalizacji,
- preferowane będzie wsparcie finansowe działań dotyczących następujących rodzajów usług: asystenckich i opiekuńczych nad osobami o różnym stopniu niesamodzielności, wsparcia rodzin, usług związanych z pieczę zastępczą, usług w mieszkaniach chronionych i innych formach mieszkań lub domów o charakterze wspomagającym,
- wsparcie finansowe adresowane do sektora ekonomii społecznej będzie ukierunkowane na tworzenie w nim nowych miejsc pracy;

8) dla celu podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie:

a) Strona rządowa zapewnia, że przedsięwzięcia w zakresie szkolnictwa wyższego odzwierciedlające specyficzne potrzeby regionalne (wynikające z regionalnych inteligentnych specjalizacji) będą wybierane w ramach dostępnych środków finansowych w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, w trybie konkursowym, zapewniającym konkurencyjność międzyregionalną, z zastosowaniem mechanizmu preselekcji projektów na poziomie regionalnym,

b) Strona samorządowa zapewnia, że w ramach dostępnych środków finansowych w ramach RPO:

- wsparcie finansowe w obszarze kształcenia ogólnego będzie obejmować działania ukierunkowane na podniesienie kompetencji kluczowych oraz postaw lub umiejętności niezbędnych na rynku pracy (kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości) uczniów, wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, stworzenia warunków dla nowoczesnego nauczania oraz indywidualizacji podejścia do ucznia,
- wsparcie finansowe działań z zakresu doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli będzie ograniczone do wskazanych w tiret pierwsze obszarów interwencji EFS oraz obszarów deficytowych,
- wsparcie finansowe działań na rzecz edukacji przedszkolnej będzie obejmować tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej, rozszerzenie oferty ośrodka wychowania o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci, a także podnoszenie kompetencji nauczycieli; budowa nowej bazy lokalowej dla ośrodków wychowania przedszkolnego będzie realizowana w ograniczonym zakresie, w przypadkach uzasadnionych specyfiką lokalną,
- wsparcie finansowe działań w obszarze kształcenia zawodowego będzie obejmować działania ukierunkowane na inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół zawodowych z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, organizację praktycznej nauki zawodu, doposażenie pracowni i warsztatów szkolnych, wsparcie świadczenia usług doradztwa w szkołach,
- wsparcie finansowe działań w obszarze kształcenia ustawicznego osób dorosłych będzie skoncentrowane na rozwoju kompetencji kluczowych, w szczególności porozumiewaniu się w językach obcych oraz kompetencjach informatycznych;

9) dla celu podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia:

a) Strony uznają, że dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do prognozowanych zmian epidemiologicznych i demograficznych wymaga prowadzenia działań zarówno na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym,

- b) Strony deklarują, że podejmowane w Województwie inwestycje w infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które udzielają świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych będą uwzględniały potrzeby zdrowotne występujące w Województwie,
- c) Strony deklarują współpracę przy tworzeniu instrumentów badania potrzeb zdrowotnych,
- d) Strony podejmą starania na rzecz uzyskania dodatkowych środków innych niż źródła dostępne w ramach właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności na finansowanie inwestycji w infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które udzielają świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych, w szczególności dostosowanie infrastruktury podmiotów leczniczych do wymogów wynikających z właściwych przepisów,
- e) Strona rządowa podejmie starania na rzecz kontynuacji finansowego wsparcia inwestycji w infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które udzielają świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych, na zasadach określonych dla właściwych źródeł finansowania, pod warunkiem dostępności środków finansowych w ramach tych źródeł,
- f) Strony zapewniają, że projekty z zakresu ochrony zdrowia finansowane ze środków właściwych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności będą podlegać ograniczeniom wynikającym z Umowy Partnerstwa, w szczególności, że wsparcie finansowe będzie kierowane na inwestycje z zakresu ochrony zdrowia na zasadach wynikających z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020. Krajowe Ramy Strategiczne oraz Planu działań;
- 10) dla celu rozwój miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych:
- a) Strony ustalają, że na terenie miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie wsparcie ukierunkowane zostanie poprzez instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, zwany dalej „ZIT”, realizowanych ze środków RPO i uzupełnianych przez przedsięwzięcia w obszarze niskoemisyjnego transportu publicznego i działań w zakresie efektywności energetycznej ze środków właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, zgodnie z przyjętym podziałem interwencji między programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020, służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności,
- b) Strony ustalają, że w przypadku miast regionalnych i subregionalnych:
- miasta: Głogów, Jelenia Góra, Legnica, Lubin, Świdnica, Wałbrzych lub właściwe podmioty z tych miast mogą ubiegać się o wsparcie projektów w obszarze niskoemisyjnego transportu publicznego w ramach konkursu w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, służącego realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, pod warunkiem dostępności środków finansowych w ramach tego źródła,
  - Strona samorządowa wesprze miasta z obszaru Województwa poprzez dofinansowanie realizacji projektów tych miast lub właściwych podmiotów z tych miast, wybranych w konkursach w ramach RPO lub poprzez instrumenty terytorialne w RPO, na zasadach realizacji RPO;
- 11) dla celu kompleksowa rewitalizacja dzielnic i miast o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych na terenie Województwa:
- a) Strona rządowa będzie dążyć do opracowania narodowego planu rewitalizacji,
- b) Strona rządowa podejmie działania na rzecz przygotowania rozwiązań prawnych w zakresie rewitalizacji,
- c) Strona samorządowa zapewni odpowiednie mechanizmy finansowania działań z zakresu rewitalizacji w ramach RPO.

Art. 6**[Przedsięwzięcia priorytetowe i warunki ich realizacji]**

1. Strony ustalają następujące przedsięwzięcia priorytetowe oraz warunki ich realizacji, w tym przewidywane źródła finansowania poszczególnych przedsięwzięć:

1) przedsięwzięcia podstawowe:

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
S3 Sulechów - Legnica	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 8) do Strategii Rozwoju Transportu oraz ujęte w załączniku 5 PBDK na lata 2011-2015.
S3 Legnica – Bolków	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 33) do Strategii Rozwoju Transportu oraz ujęte w załączniku 5 PBDK na lata 2011-2015.
S5 Wrocław – Bydgoszcz (Korzeńsko – Wrocław)	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 6) do Strategii Rozwoju Transportu oraz ujęte w załączniku 5 PBDK na lata 2011-2015.
Obwodnica Kłodzka w ciągu DK 33 i 46	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie ujęte w załączniku 6 PBDK na lata 2011-2015.
Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn – Głogów – Zielona Góra – Rzepin – Szczecin Podjuchy – na terenie województwa dolnośląskiego	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Odcinek ujęty w DI (poz. 1) do Strategii Rozwoju Transportu.
Prace na linii kolejowej C-E 30 na odcinku Opole Groszowice – Jelcz – Wrocław Brochów	Strona rządowa	Connecting Europe Facility (dalej: CEF)	Odcinek ujęty w DI (poz. 16) do Strategii Rozwoju Transportu. W zakresie finansowania z CEF - realizacja uzależniona od rozstrzygnięć w ramach CEF.
Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław – Kamieniec Żąbkowicki	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Odcinek ujęty w DI (poz. 39) do Strategii Rozwoju Transportu.
Elektryfikacja linii kolejowych Nr 274, 278 na odcinku Węglińiec – Zgorzelec	Strona rządowa	CEF	Odcinek ujęty w DI (poz. 34) do Strategii Rozwoju Transportu. W zakresie finansowania z CEF - realizacja uzależniona od rozstrzygnięć w ramach CEF.
Prace na linii kolejowej Nr 143 na odcinku Kluczbork - Oleśnica - Wrocław Mikołajów	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Odcinek ujęty w DI (poz. 35) do Strategii Rozwoju Transportu.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
Prace na linii kolejowej Nr 289 na odcinku Legnica – Rudna Gwizdaków	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Odcinek ujęty w DI (poz. 25) do Strategii Rozwoju Transportu.
Prace na liniach kolejowych Nr 14, 815, 816 na odcinku Ostrów Wlkp. – (Krotoszyn) – Leszno – Głogów wraz z elektryfikacją odcinka Krotoszyn / Durzyn – Leszno – Głogów	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Odcinek ujęty w DI (poz. 42) do Strategii Rozwoju Transportu.
Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej – w celu przystosowanie odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 1) na liście projektów wodnych śródlądowych. Realizacja uzależniona m.in. od spełnienia warunkowości <i>ex-ante</i> .
Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Wrocław - woj. opolskie, etap I; (Januszkowice, Wróblin, Zwanowice) Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Wrocław - woj. opolskie, etap II; (Krępna, Groszowice, Dobrzeń)	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 6) na liście projektów wodnych śródlądowych. Realizacja uzależniona m.in. od spełnienia warunkowości <i>ex-ante</i> .
Modernizacja 3 długich służ pociągowych z ich awanportami i sterowniami na stopniach wodnych: Januszkowice, Krapkowice i Opole, oraz rewitalizacja służ krótkich dla ciągłości żeglugi śródlądowej – przystosowanie Odry do III klasy drogi	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 8) na liście projektów wodnych śródlądowych. Realizacja uzależniona m.in. od spełnienia warunkowości <i>ex-ante</i> .

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
wodnej			
Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu	Strona rządowa / Strona samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020/ RPO / środki jednostek samorządu terytorialnego	Przedsięwzięcia będą realizowane przez projekty wynikające ze Strategii ZIT dla miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie (w opracowaniu). Projekty wyłonione zostaną w trybie ustawy wdrożeniowej: <ul style="list-style-type: none"> uzgodnione pomiędzy Związkiem ZIT, Samorządem Województwa a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego na podstawie opracowanej Strategii ZIT, pozytywnie zaopiniowane przez Instytucję Zarządzającą (dalej: IZ) RPO oraz IZ właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, projekt jest przygotowany, a wniosek o dofinansowanie został złożony w terminie wskazanym przez właściwą IZ, zakres rzeczowy projektu i wartość dofinansowania ustalone na podstawie prac nad Strategią ZIT, w zależności od dostępności alokacji.
Wsparcie działań z zakresu efektywności energetycznej zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi	Strona rządowa / Strona samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020/ RPO / środki jednostek samorządu terytorialnego	Przedsięwzięcia będą realizowane przez projekty wynikające ze Strategii ZIT dla miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie (w opracowaniu). Projekty wyłonione zostaną w trybie ustawy wdrożeniowej: <ul style="list-style-type: none"> uzgodnione pomiędzy Związkiem ZIT, Samorządem Województwa a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego na podstawie opracowanej Strategii ZIT, pozytywnie zaopiniowane przez IZ RPO oraz IZ właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, projekt jest przygotowany, a wniosek o dofinansowanie został złożony w terminie wskazanym przez właściwą IZ, zakres rzeczowy projektu i wartość dofinansowania ustalone na podstawie prac nad Strategią ZIT, w zależności od dostępności alokacji.
Wsparcie rozwoju kolei aglomeracyjnej – komponent zgłoszony w ramach przedsięwzięcia pn. Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego na obszarze WrOF	Strona rządowa / Strona samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020/ RPO / środki jednostek samorządu terytorialnego	W miarę dostępnej alokacji projekt będzie mógł ubiegać się o wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego 7.4 w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 w konkursie zamkniętym dla projektów wynikających z Kontraktu. Projekty ujęte w Strategii ZIT będą dodatkowo punktowane.
Przedsięwzięcia dotyczące realizacji RANB w woj. dolnośląskim	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Strona rządowa w ramach realizacji właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 dedykuje środki z przeznaczeniem na projekty realizowane w ramach regionalnych agend naukowo-badawczych.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
			<p>Strona samorządowa może zgłosić propozycję regionalnej agendy naukowo-badawczej, samodzielnie lub wspólnie z innymi województwami, w ramach której będą realizowane projekty badawcze w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020.</p> <p>Strona rządowa dokona wyboru regionalnych agend naukowo-badawczych spośród propozycji zgłoszonych w tym zakresie przez zarządy województw.</p> <p>W ramach wybranych przez Stronę rządową regionalnych agend naukowo-badawczych, w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 w trybie konkursowym wyłaniane będą projekty badawcze, w których liderem (koordynatorem) będzie podmiot z województwa objętego regionalną agendą naukowo-badawczą.</p>
Rozwój strategicznej infrastruktury sportowej we Wrocławiu: Przebudowa basenu przy ul. Wejherowskiej	Strona rządowa	środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej	Przedsięwzięcie zaakceptowane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: MSiT) do dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu. Realizacja przedsięwzięcia zgodnie z zasadami realizacji programu i podpisaną umową o dofinansowanie.
Termomodernizacja państwowych placówek szkolnictwa artystycznego w województwie dolnośląskim	Strona rządowa	środki budżetu państwa/ właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Projekt wieloletni realizowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: MKiDN).
Modernizacja Zespołu Budynków Panoramy Racławickiej	Strona rządowa	środki budżetu państwa	Projekt wieloletni realizowany przez MKiDN.
Budowa wraz z wyposażeniem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Szpitalu Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie proponowane na listę projektów strategicznych z zakresu zdrowia do realizacji w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020. Realizacja uzależniona od ostatecznego kształtu tego programu w wyniku negocjacji z KE i dostępności środków.
Sieci Energetyczne Polski Zachodniej	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w ramach poszczególnych projektów objętych Project pipeline dla sektora energetyki. Realizacja projektów uzależniona od ostatecznego wyniku prac nad Project pipeline, ostatecznego kształtu właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 w wyniku negocjacji z KE, dostępności środków w ramach tego programu i ostatecznej decyzji inwestora o realizacji projektu.

2) przedsięwzięcia warunkowe, których realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych:

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
S3 Bolków - granica państwa	Strona rządowa	CEF	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 33) – lista rezerwowa do CEF. Finansowanie pod warunkiem porozumienia strony polskiej i strony czeskiej w sprawie realizacji odcinka transgranicznego, a także od dostępności środków i rozstrzygnięć dotyczących CEF.
A18 Olszyna - Golnice	Strona rządowa	inne	Przedsięwzięcie wpisane do DI do Strategii Rozwoju Transportu (poz. 5). Inwestycja nie jest przewidziana ze środków UE.
Obwodnice na drogach krajowych: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Milicza ▪ Oławy ▪ Świdnicy 	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	W przypadku projektów będących w kompetencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (obwodnica Świdnicy) będzie istniała możliwość współfinansowania ze środków UE w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 pod warunkiem spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz ujęcia w PBDK. W zakresie dróg krajowych będzie istniała możliwość ubiegania się o środki UE w ramach konkursu właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020.
Obwodnica Głogowa	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Możliwość realizacji pod warunkiem dostępności środków w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020.
Obwodnica Wałbrzycha	Strona rządowa / samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Możliwość ubiegania się o środki UE w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 dla miast na prawach powiatu.
Budowa łączników aglomeracyjnych między drogą ekspresową S3 a aglomeracją Wałbrzyską oraz Jeleniogóską wraz z dokończeniem południowej obwodnicy Jeleniej Góry	Strona rządowa / samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	W zakresie dróg krajowych będzie istniała możliwość ubiegania się o środki UE w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 dla miast na prawach powiatu.
Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, na terenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego: Aleja Wielkiej Wyspy we Wrocławiu, Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej	Strona rządowa/ samorządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	W zakresie dróg krajowych będzie istniała możliwość ubiegania się o środki UE w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 dla miast na prawach powiatu/węzłów miejskich sieci bazowej.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
Nr 94			
Prace na liniach kolejowych Nr 281, 766 na odcinku Oleśnica / Łukanów – Krotoszyn – Jarocin – Września – Gniezno	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 54) do Strategii Rozwoju Transportu. Realizacja uzależniona od dostępności środków.
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Osobowice	Strona samorządowa	RPO	Projekt zgłoszony przez Polskie Linie Kolejowe S.A. (dalej: PLK S.A.) samorządowi województwa do sfinansowania w ramach RPO. Do dalszych uzgodnień z samorządem województwa odnośnie możliwości realizacji z RPO.
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 137 na odcinku Jaworzyna Śląska – Świdnica Miasto	Strona samorządowa	RPO	Projekt zgłoszony przez PLK S.A. samorządowi województwa do sfinansowania w ramach RPO. Do dalszych uzgodnień z samorządem województwa odnośnie możliwości realizacji z RPO.
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 286 na odcinku Wałbrzych – Jedlina Zdrój – Głuszyca – Nowa Ruda – Kłodzko	Strona samorządowa	RPO	Projekt zgłoszony przez PLK S.A. samorządowi województwa do sfinansowania w ramach RPO. Do dalszych uzgodnień z samorządem województwa odnośnie możliwości realizacji z RPO.
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 274 na odcinku Jelenia Góra - Zgorzelec	Strona samorządowa	RPO	Projekt zgłoszony przez PLK S.A. samorządowi województwa do sfinansowania w ramach RPO. Do dalszych uzgodnień z samorządem województwa odnośnie możliwości realizacji z RPO.
Przystosowanie Portu Lotniczego Wrocław do systemu nawigacji CAT II	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Będzie istniała możliwość ubiegania się o środki UE w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020.
Budowa jazu kłapowego na stopniu wodnym Ujście Nysy w km 180,50 rz. Odry z uwzględnieniem obiektów towarzyszących	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 9) do Strategii Rozwoju Transportu na listę projektów wodnych śródlądowych. Realizacja uzależniona od dostępności środków, wyników negocjacji właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 z KE oraz spełnienia warunkowości <i>ex-ante</i> .
Modernizacja stopnia wodnego Rędzin na Odrze w km 260,7 – przystosowanie do III klasy drogi wodnej	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Przedsięwzięcie wpisane do DI (poz. 10) do Strategii Rozwoju Transportu na listę projektów wodnych śródlądowych. Realizacja uzależniona od dostępności środków, wyników negocjacji właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 z KE oraz spełnienia warunkowości <i>ex-ante</i> .
Polish EMC laboratories Network (EMC - LabNet)	Strona rządowa/samorządowa	RPO (ew. właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020 w trybie konkursowym)	Przedsięwzięcie ujęte na PMDIB. Możliwy do realizacji z RPO jeśli zgodny z programem i inteligentnymi specjalizacjami.
CLARIN – Wspólne zasoby językowe i infrastruktura technologiczna	Strona rządowa/samorządowa	RPO (ew. właściwy krajowy	Przedsięwzięcie ujęte na PMDIB. Możliwy do realizacji z RPO jeśli zgodny z programem i inteligentnymi specjalizacjami.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
		program operacyjny na lata 2014 – 2020 w trybie konkursowym)	
International Centre for Excellence in Manufacturing Technologies and Applications, ICEMTA	Strona samorządowa	RPO	Projekt odpadł w II etapie aktualizacji PMDIB, ale rekomendowany do RPO. Finalne uzgodnienie projektu do realizacji jest uzależnione od oceny Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW) oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (dalej: NCBR) zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Kompleks GEO-3EM to trzy inwestycje połączone wspólną ideą ENERGIA EKOLOGIA EDUKACJA	Strona samorządowa	RPO	Projekt wstępnie rekomendowany do RPO. Finalne uzgodnienie projektu do realizacji jest uzależnione od oceny MNiSW oraz NCBR zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Centrum Technologii Nanofotonicznych, komponent projektu pn. "Współpraca ośrodków akademickich i przedsiębiorców Polski Zachodniej w celu komercjalizacji wiedzy"	Strona samorządowa	RPO	Projekt wstępnie rekomendowany do RPO. Finalne uzgodnienie projektu do realizacji jest uzależnione od oceny MNiSW oraz NCBR zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Projekt uzgodniony jako przedsięwzięcie realizujące Strategię Rozwoju Polski Zachodniej.
Regionalne Centrum Innowacyjnych Technologii Produkcji, Przetwórstwa i Bezpieczeństwa Żywności Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu	Strona samorządowa	RPO	Projekt wstępnie rekomendowany do RPO. Finalne uzgodnienie projektu do realizacji jest uzależnione od oceny MNiSW oraz NCBR zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
			projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Utworzenie i rozwój "Centrum kompetencji naturalnych surowców strategicznych". Adaptacja istniejącej infrastruktury badawczej oraz doposażenia w aparaturę specjalistyczną	Strona samorządowa	RPO	Projekt nie był wcześniej oceniany przez MNiSW. Ewentualna rekomendacja i wskazanie do RPO uzależnione od pozytywnej oceny MNiSW i NCBR zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Ponadregionalne Centrum Zaawansowanych badań Biologicznych (PCZBB)	Strona samorządowa	RPO	Projekt nie był wcześniej oceniany przez MNiSW. Ewentualna rekomendacja i wskazanie do RPO uzależnione od pozytywnej oceny MNiSW i NCBR zgodnie z aktualną fiską (według formularzy, które zostały przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w dniu 4 września 2014 r.). Warunkiem jest pozytywna weryfikacja fiski szczególnie w zakresie źródeł finansowania projektu, wkładu własnego oraz zapewnienia trwałości finansowania po zakończeniu projektu. Realizacja będzie również zależała od zgodności z programem regionalnym i regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Budowa Ośrodka Narciarstwa Biegowego i Biathlonu w Szklarskiej Porębie - Jakuszycach	Strona rządowa	środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej	Przedsięwzięcie potencjalnie możliwe do dofinansowania w części zakresu rzeczowego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w procedurze konkursowej. Kluczowymi kryteriami oceny projektu będzie ocena merytorycznej zasadności realizacji zadania pod względem faktycznych potrzeb w zakresie ilości, wielkości i rozmieszczenia terytorialnego bazy dla danych sportów, w oparciu o rekomendacje i opinie polskich związków sportowych, stopnia przygotowania zadania do realizacji i wysokości możliwego dofinansowania pod kątem dostępności środków w Programie oraz stanu technicznego i funkcjonalnego zadania.
Modernizacja Stadionu Sportowego na Nowym Mieście w Wałbrzychu w celu utworzenia Regionalnego Centrum Lekkoatletycznego	Strona rządowa	środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej	Przedsięwzięcie potencjalnie możliwe do dofinansowania w części zakresu rzeczowego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w procedurze konkursowej. Kluczowymi kryteriami oceny projektu będzie ocena merytorycznej zasadności realizacji zadania pod względem faktycznych potrzeb w zakresie ilości, wielkości i rozmieszczenia terytorialnego bazy dla danych sportów, w oparciu o rekomendacje i opinie polskich związków sportowych, stopnia przygotowania zadania do realizacji i wysokości możliwego dofinansowania pod kątem dostępności środków w Programie oraz stanu technicznego i funkcjonalnego zadania.
Renowacja Kościołów Pokoju w Jaworze	Strona rządowa	właściwy krajowy	Przedsięwzięcie wstępnie rekomendowane przez MKiDN do realizacji. Zakres i szczegóły realizacji do uzgodnienia z MKiDN.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
i w Świdnicy przykładem ratowania świetności należnej zabytkom z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO		program operacyjny na lata 2014 – 2020 / RPO	Możliwość finansowania ze środków UE uzależniona od wyników negocjacji z KE. Możliwość realizacji w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 w trybie konkursowym.
Rozwój kompleksu Hali Stulecia: Przebudowa wnętrza Hali Stulecia - Etap II; Rewitalizacja terenów przyległych w kompleksie Hali Stulecia.	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020 / RPO	Przedsięwzięcie wstępnie rekomendowane przez MKiDN do realizacji. Zakres i szczegóły realizacji do uzgodnienia z MKiDN. Możliwość finansowania ze środków UE uzależniona od wyników negocjacji z KE. Możliwość realizacji w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 w trybie konkursowym.
Dolnośląski Ośrodek Medycyny Innowacyjnej	Strona samorządowa	środki budżetu państwa, środki własne beneficjenta	Projekt w części właściwej zakresu rzeczowego może być zrealizowany w ramach Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych finansowanego z budżetu środków krajowych pozostających w dyspozycji Ministerstwa Zdrowia (dalej: MZ) realizowanych w drodze konkursu ofert (program do 2015 r.). Realizacja przedsięwzięcia jest uzależniona od wyników postępowania konkursowego i ewentualnego wyboru jako realizatora zgodnie z kryteriami wyboru realizatorów, opisem programu oraz dostępności środków.
Dolnośląskie Centrum Innowacyjnej Medycyny Sercowo-Naczyniowej	Strona rządowa	środki budżetu państwa / właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Projekt w części właściwej zakresu rzeczowego może być zrealizowany w ramach Narodowego programu wyrównywania dostępności do profilaktyki i leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego POLCARD finansowanego z budżetu środków krajowych pozostających w dyspozycji MZ realizowanych w drodze konkursu ofert. Realizacja przedsięwzięcia jest uzależniona od pozytywnej weryfikacji zgodnie z kryteriami programu oraz dostępności środków. Możliwość udziału w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020.
Rozwój infrastruktury szpitalnych oddziałów ratunkowych na terenie województwa dolnośląskiego – w zakresie modernizacji obiektów oraz doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Możliwość udziału w konkursie w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020. Realizacja uzależniona od wyników negocjacji właściwego programu krajowego na lata 2014 – 2020 z KE.
Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Strona rządowa w ramach realizacji działań w obszarze szkolnictwa wyższego w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 dedykuje środki z przeznaczeniem na działania uwzględniające specyfikę regionalną. Przedsięwzięcia odzwierciedlające specyficzne potrzeby regionalne (wynikające z regionalnych inteligentnych specjalizacji) będą wyłaniane w trybie konkursowym w ramach właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, zapewniającym konkurencyjność międzyregionalną, z zastosowaniem mechanizmu preselekcji projektów na poziomie regionalnym.

Nazwa przedsięwzięcia	Właściwość Stron (Strona rządowa / Strona samorządowa)	Przewidywane źródło finansowania	Warunki realizacji przedsięwzięcia
			Szczegółowe zasady i sposób zastosowania ww. mechanizmu zostaną zatwierdzone przez komitet monitorujący właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020.
Realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów w tym tworzenie centrów symulacji medycznej	Strona rządowa	właściwy krajowy program operacyjny na lata 2014 – 2020	Realizacja przedsięwzięcia będzie zależała od negocjacji właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020 z KE, ostatecznego kształtu programu oraz dostępnej alokacji.

2. Oczekiwanym rezultatem realizacji przedsięwzięć wskazanych w ust. 1 jest:

- 1) z zakresu badania i rozwój - zwiększenie nakładów na badania i rozwój oraz wzrost poziomu innowacyjności Województwa;
- 2) z zakresu infrastruktury transportowej - poprawa dostępności transportowej Województwa w układzie (międzynarodowym/krajowym/regionalnym);
- 3) z zakresu energetyki - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Województwa;
- 4) z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia - poprawa dostępności usług zdrowotnych w Województwie;
- 5) z zakresu działań realizowanych na terenie miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie - zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń i zwiększenie dostępności i jakości czystego transportu miejskiego, zwiększenie efektywności energetycznej, wzmocnienie współpracy jednostek samorządu terytorialnego w ramach obszaru ZIT;
- 6) z zakresu działań skierowanych do miast subregionalnych - zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń i zwiększenie dostępności i jakości czystego transportu miejskiego;
- 7) z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego i regionalnego - poprawa dostępności do dóbr i usług kultury.

3. Podjęcie realizacji przedsięwzięć określonych w ust. 1, będzie uzależnione od:

- 1) wyników negocjacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, w ramach których mogą być finansowane przedsięwzięcia priorytetowe;
- 2) gotowości przedsięwzięć priorytetowych do realizacji;
- 3) dostępności środków finansowych w ramach wskazanych źródeł finansowania;
- 4) zgodności z kryteriami właściwymi dla danego źródła lub źródeł finansowania przedsięwzięcia;
- 5) niewystąpienia okoliczności skutkujących niemożnością finansowania projektów zgodnie z zasadami, w tym uniemożliwiających dofinansowanie przedsięwzięcia zgodnie z zasadami obowiązującymi dla danego źródła lub źródeł finansowania;
- 6) w przypadku przedsięwzięć wynikających ze Strategii ZIT - wyników dalszych prac nad Strategią ZIT zgodnie z art. 30 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, w tym pozytywnej opinii instytucji zarządzającej właściwym krajowym

programem operacyjnym na lata 2014 – 2020, służącym realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, lub RPO, oraz od spełnienia przez potencjalnego wnioskodawcę ustalonych warunków przyznania dofinansowania;

7) złożenia przez podmiot realizujący przedsięwzięcie odpowiedniego wniosku do właściwej instytucji albo właściwego dysponenta w terminie i na warunkach wskazanych przez tę instytucję albo tego dysponenta, potwierdzającego gotowość realizacyjną przedsięwzięcia;

8) zdolności podmiotu odpowiedzialnego za realizację przedsięwzięcia do realizacji tego przedsięwzięcia, w szczególności do zapewnienia wkładu własnego;

9) uzgodnienia pomiędzy Stronami szczegółowych warunków realizacji przedsięwzięcia, w tym ostatecznych źródeł jego finansowania;

10) innych niż określone w pkt 1-9 warunków formalnoprawnych niezbędnych do prawidłowej realizacji przedsięwzięcia.

4. Przedsięwzięcia priorytetowe, o których mowa w ust. 1, są realizowane na warunkach określonych w dokumentach właściwych dla danego źródła lub źródeł finansowania, z uwzględnieniem szczegółowych warunków wskazanych w ust. 1.

5. Przyznanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w ust. 1, ich wydatkowanie i rozliczenie następuje na podstawie dokumentów właściwych dla danego źródła lub źródeł finansowania.

Art. 7

[Zakres i tryb sprawozdawczości z realizacji Kontraktu w zakresie celów i przedsięwzięć priorytetowych]

1. W terminie 5 miesięcy od dnia zawarcia Kontraktu, Strony – zgodnie z właściwością wskazaną w art. 6 ust. 1 - przygotowują i przekazują sobie nawzajem informacje dotyczące każdego z przedsięwzięć wskazanych w art. 6 ust. 1, z wyłączeniem przedsięwzięć wynikających z DI, PBDK lub WPIK, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1a do Kontraktu. W przypadku gdy w wyniku zmiany Kontraktu zostaną w nim wskazane dodatkowe przedsięwzięcia priorytetowe, termin na przygotowanie informacji o przedsięwzięciu stosuje się odpowiednio.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, sporządzone zgodnie ze wzorem załącznika nr 1a, określające szczegółowe warunki realizacji poszczególnych przedsięwzięć, po ich zaakceptowaniu przez drugą Stronę będą stanowić załącznik nr 1b do Kontraktu. Każdorazowa zmiana załącznika nr 1b do Kontraktu wymaga uzgodnienia pomiędzy Stronami.

3. Nieprzygotowanie informacji, o których mowa w ust. 1, może skutkować usunięciem przedsięwzięcia z listy przedsięwzięć priorytetowych wskazanych w Kontrakcie. Usunięcie przedsięwzięcia priorytetowego z listy w Kontrakcie wymaga zgody Stron.

4. Minister występuje w terminie do dnia 15 lutego każdego roku do właściwych instytucji zarządzających krajowymi programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020 służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności z wnioskiem o przekazanie informacji o realizacji Kontraktu w roku poprzednim, w szczególności w zakresie realizowanych w tych programach przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w art. 6 ust. 1. Informacja jest przygotowywana na podstawie informacji przekazanych przez podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć priorytetowych lub danych i informacji pozyskanych w procesie zarządzania krajowymi programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020, służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności.

5. Minister występuje w terminie do dnia 15 lutego każdego roku do ministrów właściwych ze względu na zakres objęty Kontraktem z wnioskiem o przekazanie informacji o realizacji Kontraktu w roku poprzednim w zakresie celów i przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w art. 6 ust. 1, nieobjętych programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020, służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, realizowanych w nadzorowanych przez nich działach administracji rządowej. Informacja jest przygotowywana na podstawie informacji przekazanych przez podmioty

odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć priorytetowych lub danych i informacji pozyskanych w procesie kierowania tym działem.

6. Strona samorządowa w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku przekazuje Ministrowi informację o realizacji Kontraktu w roku poprzednim w zakresie realizowanych w tym RPO celów i przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w art. 6 ust. 1. Informacja jest przygotowywana na podstawie informacji przekazanych przez podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć priorytetowych lub danych i informacji pozyskanych w procesie zarządzania programem.

7. W terminie do dnia 31 maja każdego roku Minister sporządza i przekazuje do uzgodnienia Stronie samorządowej projekt informacji o realizacji Kontraktu w roku poprzednim w zakresie celów i przedsięwzięć priorytetowych, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w ust. 1 i 2.

8. Strona samorządowa przedstawia Ministrowi uwagi do projektu, o którym mowa w ust. 7, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania tego projektu. W przypadku braku uwag do projektu w tym terminie projekt uznaje się za uzgodniony. Minister rozpatruje uwagi Strony samorządowej i uzgadnia z nią ostateczny zakres informacji.

9. Minister w konsultacji ze Stroną samorządową opracowuje wzory informacji, o których mowa w ust. 4-7. Wzory te nie stanowią elementu Kontraktu.

Art. 8

[Sposób wykonywania przez Ministra monitoringu i kontroli realizacji Kontraktu w zakresie celów rozwojowych i przedsięwzięć priorytetowych]

1. Minister monitoruje realizację Kontraktu w zakresie celów rozwojowych w oparciu o dane statystyki publicznej oraz wyniki analiz lub ewaluacji dotyczących w jakimkolwiek zakresie celów lub przedsięwzięć priorytetowych. Wnioski z monitoringu ujmowane są w projekcie informacji, o którym mowa w art. 7 ust. 7.

2. Minister monitoruje realizację Kontraktu w zakresie przedsięwzięć priorytetowych poprzez monitorowanie postępu w realizacji przedsięwzięć, w szczególności postępu rzeczowego i postępu finansowego, w odniesieniu do informacji dotyczących każdego z przedsięwzięć, przygotowanych przez Strony zgodnie z art. 7 ust. 1. Monitorowanie przedsięwzięć może być prowadzone w szczególności w oparciu o dane statystyki publicznej, dane dotyczące przedsięwzięć dostępne w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 69 ustawy wdrożeniowej, wyniki analiz lub ewaluacji dotyczących w jakimkolwiek zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

3. W razie wystąpienia okoliczności lub powzięcia przez Ministra informacji o nieprawidłowej realizacji Kontraktu, Minister może przeprowadzić kontrolę nad jego realizacją sprawdzając dokumenty.

4. W celu przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 3, Minister występuje z wnioskiem o udostępnienie niezbędnych dokumentów do podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, instytucji zarządzających krajowymi programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020, służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, ministrów właściwych ze względu na zakres objęty Kontraktem lub Strony samorządowej.

5. Po zakończeniu kontroli, o której mowa w ust. 3, Minister sporządza informację pokontrolną.

6. Minister przekazuje informację pokontrolną właściwej instytucji zarządzającej krajowym programem operacyjnym na lata 2014 – 2020, służącym realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, instytucji zarządzającej RPO, ministrowi właściwemu ze względu na zakres objęty Kontraktem lub podmiotowi odpowiedzialnemu za realizację przedsięwzięcia, zwanym dalej „podmiotem kontrolowanym”.

7. Podmiot kontrolowany ma prawo do zgłoszenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, o której mowa w ust. 5, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do tej informacji.

8. Termin, o którym mowa w ust. 7, może być przedłużony przez Ministra, na czas oznaczony, na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń.

9. Minister ma prawo poprawienia w informacji pokontrolnej, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek podmiotu kontrolowanego, oczywistych omyłek. Informację o zakresie sprostowania przekazuje się bez zbędnej zwłoki podmiotowi kontrolowanemu.
10. Zastrzeżenia do informacji pokontrolnej rozpatruje Minister w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia zgłoszenia tych zastrzeżeń. Podjęcie przez instytucję kontrolującą, w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń, czynności lub działań, o których mowa w ust. 12, każdorazowo przerywa bieg terminu.
11. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 7, mogą zostać w każdym czasie wycofane. Zastrzeżenia, które zostały wycofane, Minister pozostawia bez rozpatrzenia.
12. W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń Minister ma prawo przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne lub żądać przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie.
13. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń Minister sporządza ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna jest przekazywana podmiotowi kontrolowanemu.
14. Do ostatecznej informacji pokontrolnej oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje możliwość złożenia zastrzeżeń.
15. W zakresie przedsięwzięć priorytetowych właściwych dla Strony rządowej, zgodnie z właściwością określoną w art. 6 ust. 1, Minister może wystąpić do instytucji zarządzających krajowymi programami operacyjnymi na lata 2014 – 2020, służącymi realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności lub ministrów właściwych ze względu na zakres objęty Kontraktem z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli.
16. W zakresie przedsięwzięć priorytetowych właściwych dla Strony samorządowej, zgodnie z właściwością określoną w art. 6 ust. 1, Minister może wystąpić do Strony samorządowej z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli.
17. Kontrole, o których mowa w ust. 15 i 16, są przeprowadzane w sposób i zgodnie z trybem właściwym dla źródeł finansowania danego przedsięwzięcia priorytetowego.
18. Po zakończeniu kontroli informacja pokontrolna w zakresie przedsięwzięć priorytetowych:
- 1) właściwych dla Strony rządowej - jest sporządzana przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym na lata 2014 – 2020 służącym realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności lub ministra właściwego ze względu na zakres objęty Kontraktem;
  - 2) właściwych dla Strony samorządowej - jest sporządzana przez Stronę samorządową.
19. Podmioty wskazane w ust. 18 przekazują Ministrowi ostateczną informację pokontrolną niezwłocznie po jej sporządzeniu.
20. Minister dokonuje analizy informacji pokontrolnych sporządzonych lub otrzymanych w roku poprzednim i przekazuje wnioski z tej analizy Stronie samorządowej w terminie do dnia 31 marca. W terminie do dnia 30 kwietnia Strony uzgadniają, czy zasadne jest podjęcie działań naprawczych w celu prawidłowej realizacji Kontraktu, i wskazują właściwy w tym zakresie podmiot.
21. W razie stwierdzenia przez Strony zasadności podjęcia działań naprawczych w celu prawidłowej realizacji Kontraktu, Minister w imieniu Stron przekazuje właściwemu podmiotowi informację w tym zakresie.

Art. 9

[Sposób i warunki weryfikacji realizacji przedsięwzięć priorytetowych]

1. Weryfikację przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w art. 6 ust. 1, przeprowadza:

- 1) Minister - w przypadku przedsięwzięć realizowanych w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach innych instrumentów zarządzanych na poziomie krajowym,
  - 2) Strona samorządowa - w przypadku przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach innych instrumentów zarządzanych na poziomie regionalnym
- co najmniej raz w roku, na podstawie danych zawartych w informacjach, o których mowa w art. 7, lub informacjach pokontrolnych, o których mowa w art. 8 ust. 5.
2. Weryfikacja przedsięwzięć priorytetowych, wskazanych w art. 6 ust. 1, następuje w szczególności, gdy:
- 1) wyniki oceny oddziaływania na środowisko wskazują, że realizacja danego przedsięwzięcia w ustalonym zakresie rzeczowym i finansowym jest niemożliwa;
  - 2) pojawi się alternatywne, uzasadnione ekonomicznie rozwiązanie w stosunku do ustalonego przedsięwzięcia;
  - 3) środki z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności są niewystarczające dla zapewnienia skutecznej realizacji danego przedsięwzięcia;
  - 4) wystąpi naruszenie zasad finansowania danego przedsięwzięcia właściwych dla danego źródła finansowania;
  - 5) podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia priorytetowego odstąpi od jego realizacji.
3. W przypadku gdy w wyniku weryfikacji jedna ze Stron stwierdzi nieprawidłowości w przygotowaniu lub realizacji przedsięwzięcia priorytetowego, Strony uzgadniają działania naprawcze niezbędne do podjęcia, okres ich realizacji oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.
4. Strony podejmują decyzję o wykreśleniu danego przedsięwzięcia z Kontraktu w przypadku uznania przez Strony, że podjęcie działań naprawczych jest niemożliwe lub niecelowe.

ROZDZIAŁ 3

ZMIANY KONTRAKTU ORAZ ROZWIĄZYWANIE SPORÓW

Art. 10

[Warunki zmiany Kontraktu]

1. Kontrakt może zostać zmieniony na uzasadniony wniosek każdej ze Stron.
2. Zmiana Kontraktu wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 11

[Warunki i sposób rozwiązania Kontraktu]

1. Każda ze Stron może wypowiedzieć Kontrakt z zachowaniem 6-miesięcznego okresu wypowiedzenia, w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Wypowiedzenie Kontraktu, o którym mowa w ust. 1, wymaga uzasadnienia, w którym Strona wypowiadająca przekazuje informacje o okolicznościach stanowiących podstawę wypowiedzenia Kontraktu.

Art. 12**[Klauzula salwatoryjna]**

Jeżeli którekolwiek z postanowień Kontraktu zostanie uznane za nieważne, niezgodne z prawem lub niewykonalne, pozostałe postanowienia pozostają w mocy, a Strony zobowiązują się do dokonania odpowiednich zmian w Kontrakcie.

Art. 13**[Rozwiązywanie sporów]**

1. Strony zobowiązują się rozwiązywać wszelkie powstałe w związku z realizacją postanowień Kontraktu spory w sposób polubowny bez skierowania sprawy na drogę sądową.
2. Jakikolwiek ustalenie między Stronami podjęte w trybie ust. 1, wejdzie w życie jedynie wtedy, gdy zostanie sporządzone na piśmie i podpisane przez Strony, pod warunkiem, że do zawarcia rozstrzygnięcia nie jest wymagana zgoda osoby trzeciej. W takim przypadku wejście w życie przyjętych ustaleń jest uzależnione od pisemnej zgody osoby trzeciej.
3. W przypadku gdy jedna ze Stron naruszy postanowienia Kontraktu, druga Strona może wezwać Stronę naruszającą postanowienia Kontraktu do usunięcia naruszenia. Naruszenie może polegać na działaniu lub na jego zaniechaniu. Wezwanie do usunięcia naruszenia następuje w formie pisemnej.
4. Spory wynikłe z realizacji Kontraktu nierozstrzygnięte w trybie ust. 1 – 3, będą rozstrzygane przed sądem powszechnym właściwym dla siedziby Ministra.

Art. 14**[Postanowienia końcowe]**

1. Strona nie może przenieść na jakąkolwiek osobę trzecią praw i zobowiązań wynikających z Kontraktu bez zgody drugiej Strony.
2. Niniejszy Kontrakt ma charakter umowy ramowej i do chwili uzgodnienia pomiędzy Stronami, w formie załącznika nr 1b do Kontraktu, szczegółowych warunków realizacji poszczególnych przedsięwzięć, w tym sposobu ich finansowania, nie stanowi prawnie wiążącego zobowiązania Stron do realizacji poszczególnych przedsięwzięć czy też ich finansowania. W przypadku braku realizacji poszczególnych przedsięwzięć lub zmiany warunków ich realizacji, żadnej ze Stron nie będą w związku z tym przysługiwały żadne roszczenia z tego tytułu, w szczególności roszczenia o charakterze pieniężnym.
3. Ustalenia zawarte w Kontrakcie nie mogą być podstawą do roszczeń przeciwko Stronom, kierowanych przez inne podmioty, w tym podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć wskazanych w art. 6 ust. 1.
4. Wymiana informacji dotyczących realizacji Kontraktu odbywa się w formie pisemnej lub drogą elektroniczną, na adresy ustalone w odrębnej korespondencji.
5. Strony oświadczają, że nie są im znane okoliczności, które uniemożliwiają realizację przedsięwzięć priorytetowych.
6. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami Kontraktu stosuje się właściwe przepisy krajowe i unijne.
7. Kontrakt został sporządzony w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, z których dwa są przeznaczone dla Strony Samorządowej i dwa egzemplarze dla Ministra.

Art. 15**[Wejście w życie]**

Kontrakt wchodzi w życie z dniem podpisania przez drugą Stronę.

(podpisy na następnej stronie)

Minister:

Marszałek Województwa /

Członek Zarządu Województwa:

_____

_____

Członek Zarządu Województwa:

_____

Załącznik nr 1a

Wzór szczegółowej informacji dotyczącej przedsięwzięć priorytetowych określonych w art. 6.

1. Nazwa przedsięwzięcia priorytetowego

.....

2. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia

.....

3. Opis przedsięwzięcia w kontekście proponowanych celów

.....

4. Obszar tematyczny realizacji przedsięwzięcia

.....

5. Obszar realizacji przedsięwzięcia (wskazać właściwe OSI, jeśli przedsięwzięcie je obejmuje)

.....

6. Miejsce realizacji przedsięwzięcia

.....

7. Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji

.....

8. Orientacyjny całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia

.....

9. Źródła finansowania przedsięwzięcia

Ogółem (w zł)			w tym:											
			2015 r.			2016 r.			2017 r.			.....		
Źródło finansowania A	Źródło finansowania B	Źródło finansowania C												

10. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia

Elementy /Etapy	Data rozpoczęcia (A) mm/rrrr	Data ukończenia (B) mm/rrrr

11. Oczekiwane produkty i rezultaty (*wskazanie mierzalnych wskaźników i określenie ich wartości bazowej oraz docelowej*)

Wskaźnik produktu/rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwana wartość docelowa

12. Ewentualne przedsięwzięcia komplementarne

Załącznik nr 1b

Informacje dotyczące przedsięwzięć priorytetowych określonych w art. 6.